

Naar jeg endvidere her taler om Skattepligt, tænker jeg paa et ganske andet Forhold, nemlig det, at en Skatteyder har faaet et eller andet Samfundsgode, som han har Pligt til at betale en Skat for. Dette Samfundsgode kan enten have Form af et Stykke Jord — stort eller lille, godt eller daarligt, men dog et Stykke af Danmarks Jord — eller være et Monopol af en eller anden Art. Det, der har Interesse i Forbindelse med dette Forslag, er den Skattepligt, som staa i Forbindelse med, at vedkommende har et Stykke af Danmarks Jord at raade over. Ligesom det har været Meningen, at Skatteevnen skulde staa i Forhold til Indtægten og Formuen, saaledes har det ganske sikkert ogsaa været Meningen, at Skattepligten skulde staa i Forhold til Ejendomsskatterne. Men det er gaaet med Ejendomsskatternes Forhold til Skattepligten, som det er gaaet med Formue- og Indkomstskattens Forhold til Skatteevnen, at det er mere og mere forrykket.

Den Tid, da al Skat paa fast Ejendom paa Landet hvilede paa Hartkornet, havde man deri en meget bedre Værdimaaler for den enkelte Landbrugers Skattepligt; Hartkornet var dog en vis Værdiansættelse af et Stykke Jord i Forhold til Jordens Godhed. Paa den Maade kom den enkelte Skatteyder til at betale en Skat, der stod i Forhold til det Antal Jordenheder, vedkommende raadede over. Der er derfor ogsaa mange, der mener, at det havde været rigtigere, om vi havde bevaret Hartkornsansættelsen og i 1903 i Stedet for at gaa over til Ejendomsskyldprincippet havde faaet en mere tidssvarende Matrikulering — og for den rene Landbrugjord havde det sikkert ogsaa været det rigtigste og det mest rationelle. Men det maa ikke glemmes, at Befolkningens Tilvækst havde ført med sig, at de gamle Byer udvidede sig langt ud over deres Grænser, og at der udviklede sig bymæssige Bebyggelser langs med vore Jernbaner, saaledes at der adskillige Steder skabtes Værdier af helt anden Art og Karakter, Værdier, som ikke kunde lade sig udmaale efter Jordens Bonitet; og det er sikkert Ønsket om at faa disse nyskabte Grundværdier og de Bygninger, der hvilede paa disse Grunde, med ind under Beskatningen, der førte til Ejendomsskyldloven af 15. Maj 1903.

Selv om Princippet derfor kan siges at være velbegrundet og ogsaa i Overensstemmelse med de Teorier, der herskede omkring ved Aarhundredskiftet, blev Resultatet efter min Mening dog meget daarligt. Naar Resultatet af Ejendomsskyldbeskatningen her i

Danmark er blevet saa daarligt, som det er, er det efter min Mening, fordi Ejendomsskyldvurderingen bygger paa en Ejendoms Værdi i Handel og Vandel, og det fører med sig, at det er umaadelig vanskeligt at finde den rigtige Værdiansættelse. Det er meget vanskeligt selv indenfor de samme Grupper af Ejendomme at opnaa Ensartethed i Vurderingen; og det er endnu vanskeligere at opnaa Ensartethed, naar der er Tale om forskellige Grupper, som skal ansættes til Ejendomsskyld. For Landbrugets Vedkommende er det saaledes, at en Ejendoms Værdi i Handel og Vandel for en væsentlig Del er afhængig af, hvilken Kultur Jorden er i, og den Dygtighed, hvormed vedkommende Ejer driver sin Jord. Det fører med sig, at vi her faar to Ting blandet sammen, som ikke hører sammen. Det, som vedkommende faar mere ud af sin Jord, fordi han er dygtig, kan han betale en Skat af i Henhold til sin Skatteevne; men det har ikke noget med Begrebet Skattepligt at gøre. Det, at en Mand er dygtig og driver sin Jord godt og bringer Jorden i høj Kultur, fører med sig, at denne Skatteyder paa en saadan Ejendom kommer til at betale betydelig mere i Ejendomsskat end hans Nabo, der maaske raader over et meget større og meget bedre Stykke af Danmarks Jord.

Men som sagt: er det vanskeligt at faa Ensartetheden frem mellem Ejendomme indenfor samme Gruppe, saa er det betydelig vanskeligere at opnaa Ensartethed, naar det er forskellige Grupper af Ejendomme, der skal vurderes til Ejendomsskyld. Det viser sig særlig i de blandede Kommuner, hvor den ene Del af Kommunen er et rent Landdistrikt og den anden Del bestaar af bymæssige Bebyggelser, at Ejendomsskylden i den bymæssige Bebyggelse er tilbøjelig til at blive for stor i Forhold til Ejendomsskylden i det rene Landdistrikt. Det skyldes for det første, at ved de bymæssige Bebyggelser kendes de virkelige Værdier; de er nyskabte, enhver ved, hvad Grunden har kostet, det vides, hvad Huset har kostet at opføre, og dertil kommer, at mange af disse Nybyggere tillige er Folk, der kun har lidt Kapital, og som derfor er interesserede i at faa en høj Ejendomsskyldvurdering af Hensyn til Prioriteringen.

Naar Ejendomsskyldvurderingen har udviklet sig saa daarligt, skyldes det sikkert nærmest det, at Bygningerne er tagne med i Vurderingen, hvorved der fremkommer en Sammenblanding af Bygningsværdi og Værdien af Grunden. Bygningerne har efter min Mening ikke mere med Princippet Skattepligt at gøre end en Mands Dygtighed.